

Україна рішуче просувається на шляху досягнення злагоженості з військами країн НАТО

У НАТО відзначають прогрес України в питанні досягнення злагоженості з військами країн-членів Альянсу, але наголошують на необхідності продовження реформ.

— Україна рішуче рухається на шляху досягнення злагоженості з НАТО, фінальне досягнення якої заплановане на 2020 рік. Але залишається багато кроків, які треба здійснити. Україна має проводити багато реформ одночасно, не лише у сфері безпеки та оборони: важливо проводити боротьбу з корупцією, забезпечити незалежну судову владу, забезпечити права людей, а також належний парламентський контроль над сектором безпеки, — сказав голова представництва НАТО в Україні Олександр Вінніков.

За його словами, план реформ, запланованих в Україні, враховує досвід країн-членів НАТО. — Це дуже позитивно для країни, незалежно від того, короткострокова чи довгострокова перспектива приєднання її до НАТО. Для країни дуже важливо використовувати всі наявні можливості й досягти успіху в реформах, — наголосив голова представництва.

Пан Вінніков нагадав, що під час засідання Комісії Україна-НАТО в липні в Києві було підтверджено, що Альянс підтримує суверенність і територіальну цілісність України, її повне право вирішувати власне майбутнє та ухвалювати самостійні рішення в питаннях безпеки — без зовнішнього тиску. — Генсек НАТО наголосив, що двері для членства в Альянсі для України залишаються відчиненими,

й лише від України залежить рішення, як рухатися на цьому шляху. Альянс звернув увагу на пропозицію Президента Порошенка обговорити план членства в НАТО, але наразі Київ сфокусований на реформах і системі безпеки. НАТО підтримує прагнення в питанні (зміцнення — ІФ) системи безпеки, — наголосив він.

«НАТО стала уособленням організації, яка мала запобігти тому, щоб замість холодної війни вибухнула справжня»

«Модуль із зовнішньополітичного підходу до безпеки» — так називався інформаційно-ознайомчий курс із євроатлантичної інтеграції, який нещодавно проходив у Києві. Доволі цікавим був виступ Барбори Маронкової, директора Центру інформації і документації НАТО в Україні.

— Пані Барбора, у вашій доповіді пролунало доволі актуальне питання: «Чи став світ новим?». Цікаво б дізнатися вашу позицію, як експерта у сфері безпеки.

— Чи став світ новим? Вважаю, що більшість із присутніх на нашій конференції, не вагаючись, відповіли б: так, звісно! На думку відразу спадають неприємні факти: зухвала поведінка Росії,

насилницька зміна міжнародно визнаних кордонів в односторонньому порядку, громадянська війна у Сирії (що триває уже шість років), дедалі активніша програма ядерних випробувань Північної Кореї, зростання ісламського екстремізму та збільшення тероризму в Європі. Водночас, як не дивно, чимало науковців і експертів дотримуються іншої думки: мовляв, у сучасному геополітичному безладі як у політичній, так і в економічній площині, немає нічого нового. Застосування сили завжди було невід'ємною складовою зовнішньої політики (між іншим, так само, як і гібридні методи боротьби). Економіці завжди властива циклічність, а популізм і націоналізм існують із самого світанку історії людства.

Проте, на думку політиків і дипломатів, ці нові нагальні загрози безпеці є глобальними за своїм характером, а, отже, реагувати на них слід таким чином, щоб спромогтися гарантувати мир, стабільність і процвітання усім громадянам.

Коли завершилася друга світова війна, наші предки усвідомили дуже важливі речі. По-перше, у разі третьої світової війни людству не вижити. По-друге, варто вибудувати потужнішу міжнародну систему норм і установ, які опікувалися б гарантуванням миру і безпеки. Однією з таких установ стала НАТО, заснована 4 квітня 1949 року.

— Подейкують, що НАТО створили саме для того, аби тримати на відстані росіян, стримувати німців і залучити американців...

— Незважаючи на цей вислів, у Північно-атлантичному договорі передбачено інше — створити такий альянс, члени якого відстоювали б основоположні демократичні принципи, розвивали військове співробітництво на основі об'єднаної структури з метою взаємного захисту від зовнішніх загроз. У такий спосіб зміцнюється обопільна довіра, ухвалюються всі рішення за принципом консенсусу.

Гасло НАТО — один за всіх і всі за одного. Саме це й закріплено у статті 5 Вашингтонського договору про колективну оборону. За шість десятиліть свого існування НАТО

стала уособленням організації, яка мала запобігти тому, щоб замість холодної війни вибухнула справжня. Якщо НАТО і досі існує, то це тому, що вона здатна еволюціонувати: адаптуватися до нових геополітичних реалій і реагувати на нові виклики безпеки, продовжуючи виконувати власний мандат.

Ті, хто закликав до розпуску НАТО після завершення холодної війни, аргументуючи це тим, що вона стала непотрібною, стали свідками того, як Альянс перебрав на себе нові завдання у галузі врегулювання конфліктів під час кровопролитних війн на території колишньої Югославії. Вони також побачили, яку неоціненну роль відіграла НАТО щодо припинення війни у Боснії і Герцеговині, розв'язання гуманітарної кризи у Косові і недопущення війни у колишній Югославській Республіці Македонія.

Ми дотримуємось підходу до безпеки на 360 градусів. Зміцнюючи захист своїх східних кордонів, надаємо допомогу урядам щодо розбудови дієвих сил безпеки на півдні. Таким чином, поширюємо безпеку на регіон Північної Африки і Близького Сходу

— Як змінилася роль НАТО після так званого «чорного вівторка» у вересні 2001 року?

— Після терористичних нападів 11 вересня вперше в історії НАТО набула чинності Стаття 5. Внаслідок чого провели операцію «Активні зусилля» у Середземному морі. А літаки НАТО, оснащені системою раннього виявлення й управління (АВАКС) було відряджено з метою патрулювання повітряного простору США. Згодом НАТО перебрала на себе командування найбільш великомасштабною операцією в історії Альянсу — Міжнародними силами сприяння безпеці (МССБ) в Афганістані. У рамках місії «Рішуча підтримка» Альянс надає сприяння щодо подальшої розбудови національних сил і установ безпеки, щоб Афганістан ніколи більше не став притулком для міжнародного тероризму.

Упродовж останнього десятиліття НАТО робила внесок у зусилля міжнародної спільноти, спрямовані на боротьбу з піратством поблизу узбережжя Сомалі, розбудовуючи мережу партнерства в усьому світі, зокрема, з державами Середземноморського регіону і Близького Сходу під егідою таких ініціатив, як Середземноморський діалог і Стамбульська ініціатива співпраці.

До того ж, НАТО перебрала на себе нові завдання, зокрема, у галузі боротьби з тероризмом, енергетичної безпеки і кіберзахисту. Ми також відкрили двері новим членам у Центральній, Східній і Південно-східній Європі, суттєво розширили співробітництво з іншими міжнародними та регіональними

організаціями, насамперед із ООН і Євросоюзом.

— Яким чином НАТО реагує на сучасні виклики міжнародній безпеці?

— Зважаючи на незаконну анексію Криму Росією та її підтримки сепаратистів на сході України, НАТО запроваджує наймасштабніші підсилення колективної оборони з часу завершення холодної війни. Ми запевнили наших східних членів у незмінній відданості НАТО гарантуванню колективної безпеки. З цією метою здійснили розгортання чотирьох багатонаціональних батальйонів на території Польщі та держав Балтії й створили підрозділи інтеграції сил НАТО. Ми активізували програму навчання і збільшили військову присутність Альянсу у Балтійському регіоні.

— Коли ж, наразті, НАТО має приборкати Росію?

— Росія — найбільший сусід НАТО. Ми не прагнемо конфронтації з РФ. Після завершення холодної війни докладено чимало зусиль для розвитку нашого стратегічного партнерства. Проте агресія Москви підірвала довіру, зашкодила стабільності і безпеці в Європі. Підхід НАТО до відносин з Росією ґрунтується на двох складових — обороні та діалозі. Хоча практичну співпрацю між НАТО і Росією було призупинено, канали спілкування залишаються відкритими.

Генсек НАТО Єнс Столтенберг переконаний, що і за важких часів не можна обійтися без спілкування. Ми дотримуємось підходу до безпеки на 360 градусів. Зміцнюючи захист своїх східних кордонів, надаємо допомогу урядам щодо розбудови дієвих сил безпеки на півдні. Таким чином, поширюємо безпеку на регіон Північної Африки і Близького Сходу.

— Як Альянс реагує на виклики з боку ісламського тероризму?

— 25 травня 2017 року у Брюсселі НАТО офіційно приєдналася до Всесвітньої коаліції із боротьби з ІДІЛ — терористичної мусульманської організації. Альянс продовжує надавати спеціально обладнані літаки для збору розвідувальних даних над Сирією та Іраком і забезпечує підготовку особового складу Іракських сил. При командуванні об'єднаних сил НАТО у Неаполі почав працювати центр збору й обміну розвідувальною інформацією, який сприятиме поліпшенню розуміння характеру загроз, що походять з півдня. У штаб-квартирі НАТО створено нове управління розвідки для посилення обміну розвідданими, поєднання цивільних та військових потоків інформації.

Генсек НАТО також брав участь у нещодавньому засіданні Генеральної Асамблеї ООН, де на порядку денному було чимало нагальних проблем. Йшлося про порушення санкцій ООН із боку КНДР (через ракетні випробування) та запровадження миротворчої місії на Донбасі.

Таким чином, НАТО відіграватиме роль щодо збереження миру і стабільності у трансатлантичному регіоні й адаптуватиметься до нових викликів у сфері безпеки.

Розмову вів Валентин КОВАЛЬСЬКИЙ

ОПИТУВАННЯ «ВК»

Чи вірите ви в те, що НАТО нас захистить?

Петро, пенсіонер:

— Вірю! Але сьогодні Україна чужого захисту не потребує. Нашій державі, насамперед, потрібна високотехнічна натовська зброя. Завдяки цьому наша армія вже підняла свою боєздатність.

Василь, бухгалтер:

— Ні! Натовці відразу заявили, що свої війська в Україну не введуть. Навіщо їм чужі проблеми? Тим більше, що Росія офіційно не заявляла про оголошення війни...

Василь, студент:

— Я б сказав би так: п'ятдесят на п'ятдесят. За великим рахунком, нашу країну в Європі сприймають як третьосортну. Україна здатна сама себе захистити, оскільки має велику армію. Головне — налагодити нормальні стосунки з Росією.

Володимир, будівельник:

— НАТО не стільки захищає, скільки підтримує. Якщо ми самі не дбатимемо про свій захист, то ніхто нам не допоможе. Також не варто забувати про відомий факт: натовські країни, що знаходяться у Європі, не хочуть погіршувати свої стосунки з Росією, оскільки отримують від неї газ.

Василь, аграрій:

— У такий захист віритися з трудом. Навіть, якби ми вступили до НАТО, то все одно від зовнішньої агресії ніхто нас не захистив би.

Марія, пенсіонерка:

— Навряд чи натовці захочуть нас захищати. Члени цього блоку — багаті країни. А багаті, як відомо, про бідних не піклуються.

Опитування провів Валентин КОВАЛЬСЬКИЙ